

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali részét érdeklő minden közlemény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben pósta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Tanuljunk a bolgároktól!

Az enyhe tél után, akármilyen nehezen is, mégis csak tavaszodik az idő. A természet ős erejével hiába visel háborút az abnormis időjárás, ha nehezen is, ha lassan is, de mutatja életét minden növény, melynek magva, vagy gyökere érzi, hogy itt kell lenni a tavasznak.

Már régóta halljuk a pitypalattyót a mezőn; már ide stova egy hónapja, hogy itt csicseregnek a sokszor didergő fecskék; már nem újság a zöld saláta, már kezdünk pendülni a sóskán s a megunt hordós káposztát jól esik néha egy kis lágy sponóttal felváltani, — de tavaszunk még sincs.

Nagy néha mégis megerőlteti magát a napocska s egy félnapra felmelegíti a vidéket. Ilyenkor még a felöltőt is a szögön hagyva önkéntelenül neki indulunk egy kis sétának a szabad természetbe, hinni, várni a tavaszt.

Ilyen szép délutánon esett meg velem is, hogy egy kis sétát tettem a városon kívül arra Jánosi felé.

Nem voltam gazda ember sohasem. Sajnálkozással érzem magamban a hiányát annak a lelki gyönyörnek, mi a beálló tavasz alkalmával sziveiket eltölti, azoknak az igazi embereknek, kik a földet művelik értelemmel, érzélemmel, érdeklődéssel, örömmel és aggodalommal. Én csak azt látom, annyit tudok, hogy tavasszal zöld a mező, ősszel sárga; mert ennek így kell lenni. Hogy kinek a mezeje zöldőbb vagy sárgább, mint a másé, azzal én nem törődöm; nekem nem zöldül, nem sárgul egyik sem.

Hanem azért, mégis, a minapi sétám alkalmával felrázott valami ebből a különben természetes érdeklődésselémből. Egy jókora darab föld feketéllett előttem már messziről, melynek a szélét valami magas lábakon álló faalkotmány szegélyezte, a végén egy vizimalom kerekéhez hasonló szörnyeteggel. Közelebb érve a területhez, látom, hogy azt már halvány zöld

takaró fedi s hogy az a hosszú fehérítő vonal, végén a nagy kerékkel, — vízvezeték. Amott a Rima partján pedig kék és veres ingben tarkállik egy férfiscsoport.

Ekkor jöttem rá, a földet látva, hogy itt a tavasz; s a színes öltözékeket látva, hogy itt vannak a „bolgárok.“

Én nem beszéltem velük; nem is tudom, igazán bolgárok-e vagy nem; de itt úgy szoktuk hívni közös névvel azokat az ügyes és szorgalmas konyhakertészeket, kik zöldségpiacunkat már évek óta oly szép és oly olcsó árucikkkel látják el; de akár bolgárok, akár mik, azt az egyet tudom róluk, hogy nem magyarok.

És látva a zöldelő ágyakat, látva a kezdetleges vízvezetékét, látva a tarka öltözötű férfiakat, egyszerre elhagyott közömbösségem s felébredt bennem a mezőgazdaság kérdése iránti meleg érdeklődés — de hazafiúi szempontból; s elgondoltam, hogy édes Istenem, ez a darab föld és még százezerszer ennyi darab föld már ezer év óta a mienk, a magyaroké s ezer év óta hiába turjuk ezeket a földeket, nem találtuk megbennők azt, a mit ezek a messze földről ide jött emberek megtalálnak bennök és kiáznak belőlük és feljajdult a szívem, hogy ennek a földnek ezer év óta művelő munkás kezei immár nem nyerne megfelelő kielégítést a rá hullatott verejtékekért s messze Amerikába vándorolnak; — míg ide meg távol idegenből jönnek más szorgalmas munkás kezek, miknek fáradságát siker koronázza és a hasznot vissza a távol idegenbe viszik.

Lehetetlen, hogy ezeknek a bolgároknak vagy micodáknak olyan jó hazájuk lenne, mint a milyen nekünk van; ha az esztendő munkásabbik s így nagyobbik részén hazájukat s családjukat oda képesek hagyni olyan erőteljes és munkabíró férfiak, mint ezek, kik minden évben többen és többen rajzanak át Magyarországra, hogy a magyar föld termékeiből éljenek. És abszurdum azt elgondolni is — ami pedig, sajnos,

ja, hogy lelke fogékony a szép, nemes és jó iránt. — Nem beszél sokat, de ha szől, szellemesen nyilatkozik meg; nem szereti az udvariasság tulhajtásait, inkább az őszinte megértést, nem igényel nagy kitüntetések, inkább, hogy a művészet ügyét meleg szívvel karolják fel, s ezért kész lemondani minden egyéni ünnepeitől. Nem szereti, ha a miniszteri tanácsos nejt elébe helyezik művészi ambícióinak; ha művészet körében mozog, ilyenkor ő csak a nagy tragika, ki azonban azt már öntudattal tudja, hogy hivatását hiven teljesíti, és egészen akkor, ha a közönség is teljesen hozzájárul annak komoly keretét teremteni.

Szívélyességét nem dobálja szerteszét, de annál értékesebb annak, a kinek azt nyújtja.

A művészi egyéniség nagyságának tipikus jeleit látjuk így a nagy művésznőben, — s ha Küry Klára meghódította szívünket az operett-művészet terén, Blaháné, mint városunk szülöttje a népszínművek terén, és e téren őket magunkénak óhajtjuk vallani, a tragédiák nemes birodalmából ép úgy Hegyessy Máriát a mienknek vallhatni városunknak és társadalmának nagy kitüntetésnek tartjuk.

S ha közönségünk a nagy művésznő nemes egyéniségének ösmérése nélkül tragikai művészetének hírneve által vezetettve sietett a művésznő három estjére kiterjedő vendégszereplésénél telt házat összehozni, a természet zsufolóság megöltve, akkor némi megnyugvással vesszük azt tudomásul, hogy közönségünk körében meg van a művészet magasabb kvalitásai iránt az igazi érzék, sőt visszagondolva a művésznő jelenései után megnyilatkozott tapsokra, éljenzésekre, a lelkesedés valóságos tombolásaira, érezzük azt, hogy közönségünk a művészetekért még rajongni is tud, ha az igazi erő nyitja meg lelkületének az érzések duzzadt árját fogó zsilipjeit.

Fényesen, három estén ragyogtatta Hegyessy Mária az ő nagy művészetét.

Még megérkezése napjának délutánján próbát tartott „A vörös talár“ színműből és este már fel is lépett a darabban. — Ez a darab juridikai színműnek nevezhető, mert fényesen mutatja ki az igazságszolgáltatás tévedéseit, hogy a bírói túlbuzgalom, mikép veszélyezteti az ártatlanokat is, s a vizsgáló-bírói eljárások tulhajtásai,

valóság — hogy ezen a földön, ebben a hazában az itt született elem nem tud megélni, az idegen pedig boldogul.

Mi lehet ennek az oka? Hiszen a föld mindenivel szemben egyaránt igazságos; időjárásunk pedig nem tesz válogatást a földműves nemzetisége között: mindenikkel szemben egyformán változatos és szeszélyes. Miért boldogul hát ugyanazon a földön az idegen jobban, mint annak a szülötte?

Csak igazán akarjuk s megtaláljuk a feleletet a kérdésekre.

Én azt hiszem, hogy ámbár földművelő nem vagyok, mégis találtam rá két feleletet: az egyik a szakértelem, a másik a munkás igénye.

Sajnos tapasztaljuk, hogy a földnek termőképességét még a nagyobb és szorgalmasabb birtokosok is csak kevésbé tudják kiaknázni. Mit tegyenek már most a kisbirtokosok, kiknek szakértelemhiányuk arányban áll az előbbiekével? Nézzük meg ezeknek az idegen klímából ideszakadt műveletlen embereknek föld- és éghajlatismeretét, szakértelmét, valamint azt a fáradhatatlan harcot, a mit a hideg és a szárazsággal szemben folytatnak; figyeljük meg azt a hangyaszorgalmat, mit a leghitványabbnak látszó zöldség-nem fejlődése érdekében kifejtjenek; nézzük meg azt a csüggedést nem ismerő egyszerű lelkét, mely az elemi csapások sulya alatt még fokozottabb munkára éled — s már megtaláltuk az első feleletet.

A másik feleletet is megtaláljuk, ha bele pillantunk a tarisznyájukba vagy a bográcsukba. Bizony kevés szárazkolbász vagy paprikás szalonna van az egyikben; bizony ritkán sístereg a másikban a birkahús! Egyszerűen, szegényesen élnek, beérik a kevéssel. S mégis milyen erős, egészséges mind egy szál! Menynyivel igénytelenebbek ezek az emberek, mint a mi munkásaink! Hol kapnánk mi mezei munkást oly óriási munkára s oly olcsó napszám mellett,

hogy nyulnak be egy bünpernek, arra egészen közömbös részleteibe, s leleplezéseik által hogy dulják fel a családi boldogságot, még hogyha az ártatlan fel is mentetik. Gyönyörűen mutatja ki a vádhatóság emberi jogát, midőn a közbíró a vörös talár viselője menti meg a vádlottat.

A nagy művésznő Echeperé, az ártatlanul vádolt feleségét adja, kiről a vizsgálat során kitudódnak leánykori botlásai, és férje, a felmentett ezért elfordul tőle. — Echeperé felesége kétségbeesésében a vizsgáló bírót szurja le.

A nagy művésznő szerepköre rövid, de ennek szűk határai között annyi sok művészeti anyagot dobott oda a közönség elé, hogy a meglepetés ámulatát nem vagyunk képesek elfojtani. — Midőn férjének védelmére kel, s annak ártatlanságát bizonyítja, midőn az igazságszolgáltatást ostromozza, akkor bámuljuk a szenvedélye orkán-szerű pusztító erejét és midőn férjétől eltaszítva összetörik a fájdalom sujtó hatalmának sulya alatt, akkor bámuljuk érzéseinek bensőségét.

E hó 24-én „Stuart Máriában“ lépett fel. Történeti színmű ez! Ki ne ösméren a történelemből Stuart Mária szomorú történetét, és azt a szerepet, a melyet ebben Erzsébet Anglia királynője vitt. Ebben a tragikai keretben Hegyessy Mária egész művészi egyénisége érvényesült. — Megjelenése, beszéde, modora, minden ize valóban fejedelmi, királynői volt.

Midőn először jelent meg a színen, a meglepetés moraja zuggott végig; és midőn Erzsébet királynővel találkozott s először az alázatossággal akarta lefegyverezni, majd midőn női becsületében megsértvén, vad szenvedélyvel tört ellenfelének, erkölcsi és szellemi fölényével tiporva le azt, mint egy madonna a kigyó hatalmát, midőn a szenvedély viharjával és a vihar erejével döfte a megvetés rajzával a megsemmisítő bírálat törét az alacsony jellemű Erzsébet szívébe, akkor e jelenet után negyedórai tünnetésbe tört ki a közönség elragadtatása. S midőn Stuart környezetétől bucsuzott, hogy a vérpadra induljon, oly megindultságot idézett fel, a mely az ő művészi erejének egyik legszebb bizonyítéka lehetett.

Bucsuzól április 25-én Dumas színművében „Denisé“ ben lépett fel. E naturalisztikus modern darab módot

TÁRCZA.

Hegyessy Mária.

— A „GÖMÖR-KISHONT“ eredeti tárczája. —

Ő maga kívánta, hogy így nevezzék! Midőn ideérkezésekor Bényei bácsinál a küldöttséget fogadta, mindenkinek feltűnt egy szép csokor, a melyről Bényei bácsi kedves felesége öngyámsága (mert hát a nők sohasem lehetnek néni) jogos dicsekedéssel emlegette, hogy ezt a szép virágescsoportot Hegyessy Mariskától kapta. Nem édes komámasszony — mondta a kedves művésznő — nem Mariska, nem is Mari, hanem Mária. A szellemes művésznő, ugyan ezzel csak arra akart célozni, hogy ő már asszony, kinek kedves bimbófadásai is vannak, s így jobban illik neki a Mária, de mi ezt nem osztjuk, mert ő most is az ifjuság üdeségét hordja magán, s bátran viselheti akár a Mariska nevet, de művészetének komoly terét nézve, ahol ő a szívek, a lelkek, jellemek, felfogások, gondolkodások, cselekmények és törekvések harczaiban és összeütközéseiben a tragédiák komor muzsájának szószólója alakításával az ember lelkét a mindennapi lét kereteiből kiragadva viszi egy világba, a hol sokszor okulunk, sokszor látjuk önmagunk bűnhődéseinek a legfőbb prototypusait, de nem egyszer adja viszont fájdalmunkra a leggyógyítóbb balsamot: akkor valóban a fenkölt szellemű nagy művészi hivatás hordozóját alig jelezhetjük szebben, mintha a nagy tragikát, ki lelkében mint Stuart Mária és egyébként is egy egész királyságot hord, Hegyessy Máriának hívjuk.

A kiket érdekel — s van-e kit nem? — szívesen fogják venni, ha e nagy művésznő egyéni megjelenéséről is írunk pár sort, mert hisz a legtöbb ember a deszkák nagyjait csak a színpad előtt ismeri.

Megjelenésében egyszerű, szerény, nem hivalkodik a nagyság külső affektációival, és aki látja őt, el sem hiszi, hogy ez a szerény kinézésű asszony képes az embernek szívébe belemarkolni, fájdalommal megadni, szenvedélyével elragadni. — Nem könnyen mosolyog, de ha a szellemes szó agyáig hat, ha egy jóérzésű szava szívének hurját rezgésbe képes hozni, arcának derűje elárul-

mint a milyen ezeknek a munkájuk s ezeknek a napszámjuk? S ime ők mégis boldogulnak s olesó napszámjukból is félre tudnak maguknak tenni annyit, a mennyi télire elég nekik és családjuknak.

Ismétlem, hogy én nem vagyok földművelő, de mégis feltételezem, hogy nem veszi tölem rossz néven senki, a kit ez a dolog érdekel vagy érint, ha szeretettel azt a tanácsot fűzöm e sorokhoz: Tanuljunk a bolgároktól!

Levelezés.

Putnok, 1902. április 17.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Meglepetéssel fogod olvasni, hogy „Putnok”-ról Téged, mint szerkesztőt szólított meg. Nos igen (e két szót már a szintársulattól tanultam) egy ritka putnoki hang. Sajnos, de való, hogy ritka, mert barátom, itt alszunk. De im felébredtünk. Nem akarok ugyan malicziózus lenni, de feltételezem, hogy zsrnaliszta természetnél fogva, Te most ollót ragadsz és more patrio — azaz pardon more zsrnalisztiko . . . ollóznál készülsz. Kérlek, tedd le az ollót, szükség nem lesz rá. Igen, felébredtünk. És ébredésünknek az oka — mint mindig — az, hogy volt okunk felébredni. Az alvó város felébredt s képzeld — dicséretére a jobb izlésű putnoki közönségnek — színházba tódult.

Már több hete, hogy *Bányai V. Lajos* intelligens elemekből álló kedves, derék szintársulata szórakoztatja a „Vám” vendéglő nagytermében rendezett előadásaival a mi kis városkánkat.

Karcsag „Lemondása”-val kezdte volna a társulat előadásainak sorozatát, de akkor Putnok még aludt, olyanira, hogy érdeklődés hiányában az előadás „befagyott”.

Hanem azóta egy-két igen jó előadás — köztük a dicséretes törekvéssel s igaz tudással játszott „Ocskay brigadéros” — megszerezte nekünk a rég nélkülözött élvezetes estéket s ma teltező derék társulatunk eddigi sikereit az első este lehetetlenné vált „Lemondás”-sal. A fagy felengedett, a közöny elszórt s ma is telt ház fogadta a mai est szereplőit, kik ma játékjuk legélvezetesebbjét nyújtották, jó időre emlékeztetéssel tevén a darabot.

A társulat kitett magáért. A rendezés jó volt, színjátszásuk összhangzó, alakításai átgondolt, tanulásra valló. Hidd el, sem a nyomdafesték mamora, sem a rég élvezett színelőadások szülte lelkesülés hangja szólal meg belőlem, mikor állítom, hogy nem tudom kinek adjak elsőbbséget.

A jutalmazandót, illetve a jutalmazott színigazgatót illeti az elsőség. Ő jól játszott. Tudhatta is mért esett jutalomjátékául a „Lemondás”-ra választása. Tökéletesebbet eddig töle nem láttunk. Diskrét volt mint — gróf Korolán — az első felvonásban első feleségét fiú gyöngédséggel szerető anyja emlékét féltékenyen érző, atyja második házasságáról még nem tudó, fiát várva s ezen organumához is jól választott hangot megtartotta későbbi nagy jeleneteiben is. Jellemző volt játéka az atyai hatalmat érvényesíteni akaró családító, majd később fiának neje iránt érzett szerelméről meggyőződő férj szerepében s midőn féltékenységében fia életere tör, e jelenetében meggrázó s később az utolsó felvonásban, a mint elborult elmével a színpadra jő — orvosi tanulmányra valló játékkal gyönyörködte.

Méltó partnerei voltak a grófné Dorsay Irén és Korolán Géza gróf szerepében *Kováchné* és *Fekete Pál*. Első, kit igazi színi tudásában kedves megjelenése is támogat, teljes bensőséggel adta magát a messzaliancz utján grófné lett nevelőnő szerepének, finoman érzéssel játszott; a férje iránt szeretetből mostoha fiát magához hódítani óhajtó asszony, majd a féltékenység által sértett, megbántott hitves s végre a mostoha fia iránt szerelemre gyulladt nőt — a szerepét teljesen átértő színész — oly alakításában nyújtotta, mely nagyobb színpadon is megállhatna helyét. Ajánljuk azonban a szép asszonynak,

nyújtott a nagy művésznőnek arra, hogy a tehetségének naturalisztikus erejét teljes csillogásban mutassa be. A darab Denise, egy szegény leány történetéről szól, kit egy gaz csábító megejt, de a ki azért lelkének tisztaságát, nemességét soha el nem veszti, azzal megment egy fiatal kis leányt a biztos bukástól s sok lelki harcok után egy becsületes férfi azzal jutalmazza, hogy megértve e nő lelki nagyságát, beleszeret, feleségül veszi — s szegény Denise végre mégis boldog lesz.

Midőn e darabban a nagy művésznő a színen megjelenik és első jelenései vannak, — bájos megjelenésén kívül nincs semmi, a mi a nézőt lekösse, — sőt a ki a művésznőt még nem látta, izgatottan kiálthatná, hogy hát ez az a nagy Hegyessy Mária?! Es éppen e jelentéktelenség a nagyság első symptomája. Igénytelen a jelenete, igénytelen ő maga is, nem keresi a hatás raffinált fegyvereit; de a darab fejlődik, a helyzetek bonyolulnak, Denise egyénisége vonásról-vonásra fejlődik ki, lelke világát pillanatról-pillanatra jobban látjuk s a művésznő a fejlemények hatásos skálái szerint alakításaiban is fokról-fokra nyul megnyilatkozásainak erősebb és erősebb tónusaihoz. A csendes „Denise” lelkét viszik a fejlemények, a melyek közt meglepő az eszélyesség és finom lelkület kifejezése, midőn a gróf hugát inti udvarlójától, ki „Deniset” elcsábította.

Megkapó „Denise” determinációja a női szív benső szerelméről az igaz férfi szívet szemben; — felemel és lesújt egyaránt Denise önéletrajza. Egy nemes női szív, a mely saját botlásának a súlyát érzi, önönmaga itéli meg önmagát a legszigorubb bíró mértékével, ki érzi, hogy a mi másnak öröm és gyönyör, az neki egyuttal gyalázat, érzi, hogy midőn gyermeke elpusztul, még annak halálában is megszegyenítő körülmények fokozzák az anya súlyos fájdalmát, s a nagy művésznő mindezt a naturalismus oly mesteri erejével alakította, hogy az egész közönséget hatalmába kerítette, lebilincselte magának, azt mondhatnók érzéseibe beforrasztotta a magáit, s nem egy, nemcsak női, de férfi szemben is a fájdalom gyöngyei ragyogtak.

Az ováció itt is meleg és fenkölt volt, a művészet hatalmát éreztette teljes mértékben.

Persze, mindegyik este a közönség sietett a művés-

helyezkedjék az örök asszonyival kissé ellentétbe s ne oly gyorsan s ne oly halkán beszéljen. Géza (*Fekete Pál*) indulataiban mértéket tartó, fájdalmában megható s mindenben kiváló pandanja volt *Kováchné*-nak. Ezen igen rokonszenves színész más helyét érdemelne. Őt „Ocskay” szerepében tanultuk mint igen jó jellemszínészt ismerni, s ma csak megerősítette azon meggyőződésünket, hogy komoly tartalmas színjátszó. Melléje sorakozik az ezermester *Kovách*, ki Báró Boldizsár szerepében kitűnően jellemezte a demokratáskodó, de — alapszabály — gögös arisztokratát. *Katonáné*, *Boross Mariska* s *Pataki*, mint a többiek is dicséretes buzgalmat fejtettek ki. A díszletek megfelelőek, a rendezés jó volt. A szereplők nagyon rászólgáltak a tapsra, melyben nyílt színen is volt részük. *Kováchné* csinos virágokrétaival lepte meg — dicséretére legyen mondva — hölgytisztelői. Báró Boldizsárnak azonban megsugom, hogy ha titkárt tart, utasítsa, hogy egyes tisztálkodási műveleteiből ne rögtönözzön jelenekeket s hogy átöltözködés kedvéért ne figuráskodjék, valamint azt, hogy véleményünk szerint főúri körökben a hölgyek sem piros, sem zöld zsebkendővel látják el magukat. (Ez rontja az illúziót.)

Mindazonáltal ki kell jelentenünk, hogy a „Lemondás”-sal rég óhajtott színi estében volt részünk s csak sajnálni fogjuk, ha e derék s a pártolást igen megérdemlő társulat távoztával ez élvezetről le kell mondanunk.

Nehéz, de szép hivatás, irigylem egynémelyikét. Üdvözöl

Bátsy.

Színház.

Szabadhegyi Aladár szintársulata f. hó 28-án befejezte ittműködését a „Csapodár” című francia vigjáték előadásával.

Mult szerdán, csütörtökön és pénteken Kaffkáné Hegyessy Mária három vendégszereplése élénk érdeklődést keltett s vonzotta közönségünket a színházba. A művésznő fényes sikeréről lapunk tárca-rovatában emlékezünk meg.

Első este a „Vörös talárban” lépett fel s bár szerepe nem volt nagy, de remek játékaival óriási hatást keltett. A többi szereplők közül csupán Szabadhegyi Aladár kell megdicsérnünk. Ő Etshepare nehéz szerepét igen jól játszta.

Csütörtökön „Stuart Mária”-t adták. A művésznőn kívül csupán Berzsényi Margit mutatta be élvezhetően Erzsébet királyné alakját, a többi szereplőről jót alig irhatunk.

Pénteken Hegyessy Mária „bucsfellépésével s jutalomjátékával (!?)” „Denise” került színre. A művésznő pompás játékában ez este is teljes elragadtatással gyönyörködünk, a többi szereplők is igyekeztek az est sikerét tőlük telhetőleg előmozdítani.

Szombaton Képes Laura, a társulat kedves és széphangu primadonnája jutalomjátéka volt. A nálunk régóta nem látott szép zenéjű operett „Üdvöské”-t választotta jutalomjátékául. Nagyobb közönséget érdemelt volna a darab — s a jutalmazandó legalább az erkölcsi sikerrel meg lehetett elégedve. Tapsviharban bőven volt része, de ez sovány vigasztalás.

Vasárnap szintén zónaelőadásban a „Napfogyatkozást”, hétfőn pedig az igazgató jutalomjátékául a „Csapodár”-t játszott kevés közönség előtt. Az igazgató Champignac szerepében élénk derűltégekben tartotta a közönséget, mely az elismerés nyilvánításával nem fukarkodott, őt és a többi szereplőket többször kitapsolta. Berzsényi Margit ez este is jeleskedett. Kaposi Juliska, Vágó és Kellér jól megállták helyüket.

Kedden délelőtt a társulat Salgótarjába utazott — bizonyára nem a legjobb emlékekkel, mert hiszen az a remény, melyet az igazgató társulata itt működéséhez fűzött, nemcsak hogy be nem teljesedett, de az eltöltött idő a szomorú csalódásokat egygyel gyarapította.

nőt virágokkal és az ovációk egyéb neveivel elhalmozni s a szintársulat emelkedettebb ambícióival játszott.

Április hó 26-án reggel utazott el a művésznő.

Tisztelőinek gárdája megjelent a pályaudvarnál köszönetet mondani a nagy művésznőnek, hogy három estén át szerzett városunk közönségének nemes és magas színvonalon álló műveltetet, s kémi őt, hogy máskor is tisztelje meg látogatásával a város közönségét.

Mi is köszönjük neki művészetének nemes élveit, és a szívélyes viszontlátásra bucsuzunk. —

Igaz történetek.

(Irta Terhes Samu. Rimaszombat, 1902. Megjelent Rábel Miklós könyvnyomdájában.)

Egy kis irodalmi eseményféle „mozzanat” történt a héten ebben a mi kis székvároskánkban, a hol az itt született szegény íróembert körülbelül csak akkor érnek rá — más egyéb közdolgok mián — megbecsülni a saját földijeit, a mikor már a szobrárt kell leleplezni.

Nóde így van ez máshol is. Elég az ahhoz, hogy Terhes Samu könyvet irt a — bölcseségről? Nem. A számról, sőt a Vén számról és a Kutyáról meg az Üveggyömbösről, s több eféle czímen 12 „igaz” történetet.

Ezek az igaz történetek nem annyira igaz, mint inkább hamis, vagy legalább is hamiskás, sőt itt-ott hunczut kis történetkék.

A gyerek-géniusz először szabadult neki a virágos rétnek, hát tépi marékka, a mi az utjába esik: méntát, pipacsot, kakukfűvet. Kerül közéjük csipős csalán is. Mindegy. Egy kuszoruba fonja mind valamennyit. Az illat a fő: az esprit. Ez van ebben a könyvben. A Mark Twain kalandos szellemessége.

Tizenkétféle gondolkodásu ember megtalálja benne a maga szájaie szerint való ínyes falatját. Mindegyik más és más. Csak a szász — az előadás módja — egyforma: szürke, szinte szintelen és — pikáns.

Egyiknek ez tetszik, másiknak amaz. Nekem „A hideg”. Ez olyan borzadályos meleg közvetlenség-gel van megírva, hogy ha Verescsagin már régebben meg nem festette volna a nagy napoleoni vissza-

Hirek és vegyesek.

A tiszolczi magyar- és a dobsinai kaszinótól vettük közlés végett a következő sorokat:

Jegyzőkönyvi kivonat a tiszolczi magyar kaszinó 1902. évi április 23-án tartott választmányi üléséből:

A tiszolczi magyar kaszinó folyó hó 23-án választmányi ülést tartván, tárgyát megének köztisztviselést, szeretet és közbecsülésben álló s kiválóan Tiszolc hazafias közönsége által nagyrabecsült és szeretett főispánja Hámos László a „Gömöri Hirlap” hasábjain már több ízben történt személyes jellegű minősíthetetlen megtámadatása képezte.

A tiszolczi magyar kaszinó választmányja a legnagyobb fölháborodással értesült szeretve tisztelt s nagyrabecsült főispán urunk személyét ért megtámadtatásáról, ki 10 éves főispánsága alatt szelid, jóságos, mindenkit lebilincselő modorával, hivatali buzgalmaival a főispáni székre való rátermettségét a multban épen úgy, mint a jelen viszonyok közepeben nagyon is bebizonyította.

A tiszolczi magyar kaszinó választmányja átérezve ama sarkalatos igazság helyes voltát, hogy „kit szeretünk míg ajka mosolyog, búbanatában is legyünk osztályosok”, határozza:

hogy hön szeretett főispán urunk iránt teljes és rendíthetetlen bizalmunkat nyilvánítva, a „Gömöri Hirlap” című ujságot a helytelen viselkedéséért a kaszinó helyiségéből kizárja.

Végül a választmány határozza, hogy jelen jegyzőkönyv egy másodlatát főispán ur ö méltóságának megküldi.

Kmf. (P. H.)

Szivák Emil, jegyző. *Kamm Ede*, elnök.

Kivonat a „Dobsinai Casinó Egyesület” választmányának 1902. évi április hó 22-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből:

2 Elnök előterjeszti a rimaszombati Casinó választmányának 1902. évi április hó 18 áról keltezett jegyzőkönyvi kivonatát, melyben arról értesíti a nevezett Casinó választmányja egyesületünket, hogy a „Gömöri Hirlap” vármegyénk köztisztviselében álló főispánja: Hámos László ellen személyes jellegű botrányos támadást intézett és ezért, a rimaszombati Casinó a „Gömöri Hirlap”-ot helyiségéből kitiltotta.

A „Dobsinai Casinó Egyesület” választmányja azon megjegyzéssel veszi tudomásul az átiratot, hogy a „Gömöri Hirlap” támadásának minőségéről nincs tudomása, mert a nevezett lapot egyesületünk se nem járatta, se nem járta. Kinyilvánítja azonban a választmány egyhangulag, — a tagok politikai pártállására való tekintet nélkül, — hogy Hámos László főispán személye iránt föltétlen bizalommal, tisztelettel és becsüléssel viseltetik. E határozatról a rimaszombati casinó elnöksége jegyzőkönyvi kivonattal értesítendő. — Kmf.

Jakab József,

egyesületi jegyző.

Sárkány Kálmán,

egyesületi elnök.

Iskola-látogatás. Dunay Ferencz kir. főigazgató, mint miniszteri biztos, f. hó 24—25-én látogatta meg hivatalosan a helybeli egy prot. főgimnáziumot s a régi épület kivételével egy a látottak, mint különösen a tanulók feleletei felett teljes megelégedését nyilvánította ki a tanári karral tartott értekezleten.

Esküvők. Fekete Pál, a kurincei áll. földműves iskola derék igazgatója, ki társadalmi életünknek is kiválóan becsült és szeretett alakja, f. hó 28 án vezette oltárhoz Szakall Vincze, vármegyei árvaszéki elnök kedves és szép leányát Bonyikát. A polgári kötést dr. Kovács László, az egyházi szertartást gyönyörű beszéd kíséretében Czinke István ev. ref. lelkész végezte. Tanúk voltak az esküvőn Lukács Géza vm. főjegyző és Somogyi Dezső kir. járásbíró (Gyöngyös). Szívünkben őhajtuk Isten áldását a kedves szép új párra! — Hasonlóképen fényes esküvő folyt le folyó hó 29-én a helybeli ág ev. templomban is. Ekkor esküdött örök

vonulás képsorozatát, hát ebből bizvást maga elé képzelhetné. Mert a fantáziája különös gazdag ennek a mi Terhes Samunknak. Amolyan Jókai-féle. Csapong össze-vissza orosz-, kínai-, amerikai és bürföldön, tárgyak, személyek oly elhíhető ösmeretével, hogy az oroszok, kínaiak, yankek és boerok maguk is azt mondhatnák az ő keserynes, mókás elbeszéléseire: ezek itt nálunk mind megtörténhettek, tehát — „igaz történetek”. Mi pedig, idehazavalók föltétlenül elhisszük neki, hogy a „fenséges ur” csakis úgy szokott vadászni, a hogyan ő lepingálta.

Hanem az is bizonyos, hogy ő maga sem egészen jól vadászik. Olyan, mint az ezüstsárnyú, szeszélyes halászsólyom, ott valahol a Duna deltájánál. Előtte a mélységes tenger, dusan hemzsegő, gazdag, tiszta szákmányával. Kikap ugyan innen is egy-egy csillámló aranyhalat és gyöngyagylót; de aztán szeszélye belescap a kiöntésekbe és pocsolókba is . . .

Nem jobb lenne-e, ha megmaradna annak, a mi nek született: a végtelen, rejtelmes, viharos és mérhetlen gazdag tenger halászának, a ki ur a hullámok fölött, mivelhogy adott neki az Isten valami csudálatos varázserőt, a mivel leszállhat a fenékig: a filozóf edzett, fölényes nyugalmát, s a mivel megaranyozhatja a vészterhes felhőket: a kedély napugáros humorát.

Mert ez a korán öreg, de azért örökké fiatal Terhes Samu máris nagyon ismeri az életet. Ez az ő baja. Kész filozóf, csak hogy egy kissé schoppenhaueres. Ez meg a mi szerencsénk, az olvasóié. Aztán van benne humor és ötletesség: két olyan kincs, a mit igazán kár lenne később is elpazarolni holmi kék ruhá ra és kínai üveggyömbösisokra. Mennyivel kedvesebb elszincerizálni egy „hangversenyen a vidéken”! . . .

Nóde az az egy bizonyos, hogy Terhes Samu nemcsak rimaszombati, hanem országos híró író lesz — ha ő maga is úgy akarja. Csak írjon, ez a fő. Irni pedig már úgy tud, mint akármelyik hivatásos, sőt czéhbéli tollforgató. Thémája meg akad abból a bizonyos mélységes tengerből szép is, kedves is, tiszta is — a mennyi csak kell.

Hogy a most megjelent első könyvében szemet szur egy-két „sajtó-hiba”: annak ő maga az oka, nem pedig

hüségét egymásnak Bernáth Ida, özv. Bernáth Gyuláné szép és bájos leánya és Baksay Dezső dr. közkedveltségű fiatal ügyvéd és vármegyei alügyész. A templom itt is megtelt előkelő, szép közönséggel, kik mélyen meghatva hallgatták Glauf Pál ev. főesperesnek az ifju házaspárhoz intézett apostoli szavait. A polgári házasságkötést városunk polgármestere Kovács László dr. végezte. Tanukul Baksay István kir. tan. és Bernáth István országos híru gazdasági iró szerepeltek. Az ifju pár délután nászutra indult Abbazia felé. Szívükből köszöntjük őket s nekik is tartós boldogságot kívánunk!

Érettségi biztos. A vallás- és közoktatási miniszter a nagyrocei állami felső-kereskedelmi iskolánál az ideai érettségi vizsgálatok vezetésével dr. Kürschák Józsefet biztá meg.

Halálozások. A lefolyt hét alatt nagy aratása volt a halálnak. Csaknem egész napokon át zúgtak a harangok. Egyik gyászeset a másikat érte. Elhunytak: Fráter Ignác ügynök, kit előzékeny modoráért mindenki kedvelt; a pénzügyigazgatóság szintén általános kedvelt egyik buzgó szolgálója: Kriskovics János 52 éves korában. Szabó László timár iparos pár órai szenvedés után e hó 27-ikén 52 éves korában szintén elhunyt, temetése 28-ikán ment végbe nagy részvét mellett. Ugyanez nap temették el özvegy id. Róth Lajosné, ki f. hó 26-án halt meg 64 éves korában. Haláláról a következő jelentést adta ki a gyászos család: Alólirottak úgy maguk, mint a rokonság nevében megtört szívvel jelentik a forrón szeretett édesanya, testvér, nagyanya és sógor-nőnek özv. id. Róth Lajosné szül. Konyha Piroskának, f. 1902. évi április hó 26-án reggeli 7 órakor, életének 64-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 28-án délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Dr. Róth László és neje Szlavkay Jolán, Ifj. Róth Lajos és neje Vattay Erzsébet, mint gyermekei és menyei. Róth Laci, Róth Béla, Róth Lenke, Róth Tivadar mint unokák. Konyha Kálmán és neje Krick Etelka, Konyha Géza és neje Lörincz Julianna mint testvérek és sógor-nők.

Jelentés és meghívás. A helybeli főgimnáziumban a VIII-ik osztály vizsgája a következő rendben tartatik meg: május hó 2-ikán: Philosophiai propedeutika, görögpótló irodalom és vallás; május hó 3-ikán: Magyar irodalom és görög nyelv; május 5-én: Történelem és természettan; május 6-ikán: Mennyiségtan; május 7-én: Német és latin nyelv. — Ezen vizsgálatok, melyekre a tanügyi barátjait tisztelettel meghívjuk, minden nap 8 órakor kezdődnek. Rimaszombat, 1902. ápril. 26.

Az igazgatóság.

Ifjuági előadás. A rimaszombati községi polgári iskola növendékei által május hó 3-ikára tervezett előadására már mult számunkban felhívtuk olvasóközönségünk figyelmét. Most már jelenthetjük azt is, hogy a kedves előadás iránt a közönség körében óriási mérvet öltött az érdeklődés. Napról-napra tömegesebben jelentkeznek már is a jegyek előjegyzésénél s így nagy kérdés, hogy elegendő helyet fog-e nyújtani a polgári olvasókör nagyterme a vendégeknek? — A szini-estély teljes műsorát térszűke miatt nem közölhetjük. Szinre kerül: I. Jó szív, Löcsei Emma egyfelvonásos vígjátéka, II. A tavasz érkezése; daljáték, melynek szövegét Várady Antal, zenéjét pedig Erney F. és Poldini E. szerették. A karnagy Matolsy Pál tanító lesz s az ő vezetése biztos sikert jelent! — Az előadást táncmuzikusság követi. — Helyárak: Oldalszékek s az első öt sor pad 2 korona; a 6-ik sortól végig 1 korona 60 fillér, állóhely 1 korona, deák- és gyermekjegy 60 fillér, karzat 1-ső sor 1 korona 20 fillér, 2-ik és 3-ik sor 80 fillér. Jegyek előre válthatók Lévai Izsó könyvkereskedésében. Felülfizetések a jótékonykezél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — Kezdeté fél 8 órakor.

Gyászhir. Mély gyász borult Kiszely József putnoki kereskedő, takarékpénztári felügyelő-bizottsági tag családjára. Viruló leánykájukat, a 10 éves *Sárikát* hoz-

a Rábely Miklós könyvnyomtató masinája. Mert hát idehaza ketten is végeztük a korrekturát, míg Terhes Samu valahol messzi keleten küzködik a „Sub auspiciis regis“-ért, a mi szintén nagy dolog lehet, de azért nem ér fel azzal a gyönyörrel, a miről (szintén egy rimaszombati diákból lett nagy ember) Mikszáth Kálmán azt írta valamikor, hogy abból is a legelső csöpp a legédesebb: t. i. az írői dicsőséggel.

Ez a csöpp még most nem érintheti jogosan a Terhes Samu ajakát. Hanem majd megnő még ez a kedves, szeretni való poeta-sarjadék — akárki meglássa — olyan sudár-magasra, hogy a feje az Olympusra ér, akkor aztán egész serleggel jut neki azokból a legelső csöppekből; a miknek nektárjába észrevétlen belevegyülnek majd idehaza a reménykedő, gyöngéd anyaszív édes örömkönnyei is...

Azt hiszem, nem leszek rossz próféta. — Ne is legyenek!

De hát tulajdonképpen kicsoda is ez a Terhes Samu, a kinek a nevét én itt annyiszor kiszedtettem, hogy már tán több Terhes-re való ólom betű nem is maradt a flókokban?

A ki erre kíváncsi: olvassa el az „Igaz történetek“ előszavát. — Lörinczy György írta, az ő sajátos melegségével, megkapó szép színes szavaival.

— Uram Isten, már megint egy gömörmegeyi irka-firkász!

— Kérem, csakhogy ez a Lörinczy már szintén országos híru, elismert író-ember ám!

— Az mindegy. Pósa Lajos is, Kiss József is idevalók volnának, mégse dicsekesznek vele.

— No, ezzel a Terhes Samuval egyszer még a gömöriek maguk is eldicsekesznek valamikor... Csak-hogy akkor már Terhes Samu maga fogja legjobban sajnálni, hogy ezt a könyvecskéjét kiadta.

Azaz hogy dehogy is sajnálja: ki fogja humorizálni magamagát s jót mosolyog ezeken az „Igaz történetek“-en, mint a meglelt szép asszony a lánykori első bál naiv emlékein... Szép volt, szép volt, de álom volt. Más szép igaz dolgok is történnek az életben. Terhes Samu megírja nekünk majd azokat is. Várjuk szeretettel teljes reménykedéssel.

Józsa Antal.

szabb betegség után elragadta a halál, s folyó hó 28-án délután a megtört családon kívül a város egész intelligenciája kísérte utolsó útján a kis halottat.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, özv. Tornallyay Dezsőné született Hevessy Borbála kedves fiatal leánya Vityuka f. év április hó 27-ik napján hosszas szenvedés után elhunyt. Béke poraira!

A vasuti nyári menetrend, mely ma — 1-én lép életbe — nem sok változást hoz a mi vonalunkra. A vonatok néhány percczel előbb fognak érkezni s a Feled és Balogfala közötti járó tehervonat ismét berendeztetik személyszállításra is. A délutáni 7974. számú vonat innen 3 óra 11 perccor indul. Feledről pedig 3 óra 51 perccor s Várgede fürdő állomásra 4 óra 10 perccor érkezik. Az esti 7973. számú vonat pedig Várgederől 9 órakor indul s 10 óra 8 perccor érkezik ide. A zólyom — zólyombrezó — erdőköz — tiszolezi vonalon a 7216. sz. vegyes-vonat a nyári menetrend tartama alatt vasár- és ünnepnapokon ismét forgalomba helyeztetik.

Átalakítási munkálatok. A rimaszombati conserv-gyár épületének összes átalakítási munkálatai ajánlati versenytárgyaláson fognak kiadni. A költségvétés és tervrajz Dr. Cziner Miksa ügyvéd irodájában megtekinthető, az ajánlatok pedig Molnár József igazgatósági elnökhöz május hó 10-éig lesznek beadhatók.

Városi közgyűlés. Rimaszombat városi képviselőtestülete április hó 30-án délután dr. Kovács László polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott következő tárgysorozattal: 1. A készpénz törzsvagyon felhasználását jóváhagyó törvényhatósági határozat. — 2. Kir. tanfelügyelőség átiratával a községi polgári iskola államosításának elhalasztására vonatkozó vallás- és közokt. miniszteri rendeletet közli. — 3. Ugyanez a közs. polg. leányiskolai építkezésnek haladéktalan megkezdését szorgalmazza. — 4. Polgármester jelentése a közegészségügyi bizottság megalakítása iránt. — 5. Polgármester jelentése a városi házipénztár évnegyedes megvizsgálásáról. — 6. Polgármester jelentése a városi adópenztár évnegyedes megvizsgálásáról. — 7. Tanácsi előterjesztés a Szabó Istvántól kisajátított terület árának utalványozása iránt. — 8. Rimaszombati conserv-gyár alapítóinak kérvénye anyagi támogatás tárgyában. — 9. Simon József városi gazda felebbezése állásától felmentését kimondó 864. sz. tanácsvezés ellen. — 10. Özv. Takács Zsuzsanna kérvénye a városi szegények intézetébe leendő felvétele iránt. Részletes tudósítást jövő számunkban hozunk.

Kérelem. A dobsinai állami polgári fiúiskola tanestülete boldogult igazgatójának: *Röcsey Istvánnak* egy felláttandó síremlékére, a családdal egyetértve, gyűjtést indít. Felkéri tehát különösen a boldogultnak összes volt tanítványait, hogy a jóságos apa, kartárs és nemesszívű emberbarát síremlékének felállíthatását anyagi hozzájárulással támogatni sziveskedjenek. A legesekélyebb adományt is köszönettel fogadják folyó év május végéig és nyugtátványozza a dobsinai állami polgári fiúiskola igazgatósága.

Szülésznök vizsgálja. A vármegyei közkórházzal kapcsolatban létesített helybeli alsófoku bábaiskolában a f. évben tartott második kurzust befejező vizsgálatot tegnap — 30-ikán tartotta az iskola igazgatója Dr. Löcherer Tamás főorvos. A vizsgán hivatalosan jelen voltak: Lukács Géza vármegyei főügyész, Dr. Okolicsányi János nógrádmegyei és Dr. Meskó Miklós gömörmegeyi tisztí főorvos. A tanfolyamon 18 — nagyrészt gömörmegeyi és néhány nógrádi — növendék vett részt, kiket az előadó igazgatókn kívül a megyei főorvosok is alaposan kikérdeztek. Mondhatjuk, hogy a bemutatott eredménnyel a jelen voltak teljesen meg voltak elégedve s az igazgató főorvos előtt ki is fejezték őszinte elismerésüket azért az odadó és fáradhatlan munkásságért, melyet a bábák kiképzése és így a közegészségügy előmozdítása érdekében kifejtett. Itt említjük meg, hogy a mult hó 25-én Nagyváradon tartott tanácskozáson — mikor a bábanövendékek egyöntetű tanítása érdekében dr. Tauffer Vilmos kormánybiztos vezetése mellett folytattak tárgyalást, — dr. Löcherer Tamás is részt vett.

Járvány. Sok családot borít gyászba s a szülőket aggodalomba most Putnokon a vehemens erővel kitört vörheny. Mint halljuk, tegnap közel 10 betegded történt. A járvány főleg a gyermekek körében szedi áldozatait, miért is az összes elemi iskolákban szünetel az előadás s csendes a máskor gyermekkacajától hangos óvó kertje is.

Felhívás a termelőkhöz. Mindazok, kik a rimaszombati conserv-gyár részére veteményeket ültetni óhajtanak — lapunk útján is felhívatnak, hogy magvak átvétele céljából a Zöldfa épületben a gyárigazgatónál jelentkezzenek, hol a termelésre vonatkozó részletek is megtudhatók.

Zománc-gyár. Zsuffa Kálmán és Braun Zsigmond mozgalmat indítottak meg városunkban egy zománc-gyár részvénytársaság létrehozatala érdekében. Vasárnapi tárgyalás értekezlet is volt, azonban végleges megállapodás még nem jött létre az alapítók között. Ugy hallatszik, hogy a részvénytársaságot 200,000 kor. alapítókével akarják létesíteni s egy részvény ára 500 korona lesz. Kivánatos volna, ha az előmunkálatokat — a költségvétés és tervezet — összeállítását egy szakbizottság intézné s aztán a mennyiben a vállalat realitású látszik — teljes munkaerővel neki látnának a kivitelnek. Öszinte szívükből kívánjuk, hogy a vállalkozást siker koronázza!

Kérelem. Lapunk útján is felkérjük mindazokat, kiknél a Terhes Samu „Igaz történetek“ című elbeszélésére vonatkozó előfizetési felhívási ív még van s ezt eddig be nem küldötték, sziveskedjenek azt lapunk kiadóhivatalában beküldeni, hogy az aláíróknak a már megjelent könyv mielőbb elküldhető legyen.

Fagy. Aggódva nézték a szőlősgazdák s gyümölcsösök tulajdonosai tegnap este az eget, hoz-e borulást, szelet s aggodalmuk indokolt volt is, mert a hőmérő 29 re virradó éjszaka fagypontra szállott. — A putnoki szőlőkben is erősen füstöltek s sikerült — a keletkezett szél mellett — fagykártól megmenteni a szőlőt, de nem a gyümölcsfákat, melyek bizony szenvedtek. A kárt azonban becsülni korai volna még.

Az Osztrák Elemi Biztosító Társaságról, — melynek sajnós, vármegyénkben is vannak hívei — a bécsi „Assecuranz und Handelszeitung“ folyó évi április 10-iki számában ezeket közli: „A társaság óriási léptekkel halad — azonban nem üzletének fejlesztésében, hanem a részvénytőke letérésében, mert a tavalyi vesz-

teség állítólag nem kevesebb mint egy fél millió koronára és így nem esoda, ha a 400 koronával befizetett részvényekre a társaság rövid fennállása után 160 koronájával sem akad vevő. A legközelebb megjelenő mérleg az előbb mondottakat még fokozottabb mértékben fogja igazolni.“ Igen természetes, hogy nekünk már csak a magunk intézeteit kell erősíteni.

Vívó tanfolyam. Lapunk mult számában megemlítettük, hogy Quass Rudolf okl. vívó-mester, ki a főváros egyik elsőrangú vívó-iskolájában a Fodor-félében működött sok sikerrel, városunkba érkezik s itt mindazok oktatását készséggel és jutányosan elvállalja, kik a kard- és vívó-vívásban gyakorolni akarják magukat. Kezddőket, haladókat egyaránt elfogad s a két hónapi kurzus alatt a jelentkezőknek megfelelő időbeosztás szerint adja az órákat 40 kor. díj mellett. — Felhívjuk az érdeklődők figyelmét a jeles vívómesterre.

Szerkesztői üzenetek.

H. L. „Ibolyka“ című elbeszélése közölve lesz.
M. Másfél heti távollétem alatt érkezett. Köszönet és üdv!

Hirdetmény.

A nagyrocei takarékpénztár részvénytársaság az általa kezelt összes

5%-os betétek kamatlátát 4½%-ra, a

4½%-os betétek kamatlátát pedig 4%-ra

— folyó év július 1-től kezdődőleg további intézkedésig az igazgatóság 1902. április 20-án tartott ülésének határozatából kifolyólag — leszállítja. — Nagyroce, 1902. április 20.

Prékopa Károly, vezérigazgató.

Kárpitos és diszitó.

Alólirott kárpitos és diszitó tisztelettel ajánlja szolgáltat-készségét a mélyen tisztelt közönségnek úgy helyben mint vidékre. — Felvállal diszitést, burtok bevonását és minden-féle javítást a legjutányosabb ár mellett.

Schnitzer József.

Lakásom: Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 10. sz.

Hirdetmény.

101. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbírószág 1902. évi sp. 404/3. számú végzése következtében **Braun Béla** javára **Han-vay József** ellen 203 korona 22 fillér s járuléka erejéig 1902. évi február hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 koronára becsült kos-csik és szánokból álló ingóságok nyilvános árverésen el-adatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírószág 1902. évi V. 29/2. számú végzése folytán 139 korona 62 fillér tökékövetelés, ennek 1902. évi február hó 27-ik napjától járó 5% kamatai, bíróság már megállapított költségek erejéig **Üszib**n alperesnél leendő eszközésére **1902. évi május hó 7-ik** napjának d. e. 10 órája batáridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni. — Kelt Rimaszécs, 1902. évi április hó 22-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Árverés.

A rimaszombati takarékpénztárban az 1901-ik évben ki nem váltott és meg nem hozszabított arany, ezüstnemű s értékpapirokból álló kézi zálogtárgyak **folyó évi május hó 6-án délután 2 órakor,** a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombat, 1902. április hó 22-én.

Rimaszombati takarékpénztár.

Hirdetmény.

1033. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajthatónak **Markotán György** végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverés az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Fazekas-Zsaluzsány községben fekvő s a fazekas-zsaluzsányi 84 számú tjkvben A. 1—12. alatt foglalt 180/b., 181/b. hrsz. btelelekből, azon épült 41/b. szám a. házból és szántó, rét és legelő külbirtokból a Markotán Györgyöt felerészben; s a fazekas-zsaluzsányi 124. számú tjkvben A. 1—6. sorszám alatt foglalt szántóföld és rét-ből a Markotán Györgyöt ¾-ed részben megillető jutalékra; valamint a fazekas-zsaluzsányi 102. számú tjkvben 793. hrsz. alatt foglalt agyagványokból a B. 62. alatti Markotán György jutalékára 1580 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1902. évi június hó 24-ik** napjának délelőtti 10 óráját Fazekas-Zsaluzsány községébe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 158 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ban jelzett és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megtartása előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1902. évi február hó 28.

Kálniozky, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A Nagyrőce r. t. város tulajdonát képező, fenyves-erdővel körülvett kies fekvésű

f ü r d ő

1902. évi június hó 1-ső napjától kezdve több évre haszonbérbe kiadó; — az ajánlatok május hó 20-ig beadandók, a mikor a városházán délelőtti 10 órakor nyilvános árverés fog megtartatni.

Nagyrőcén, 1902. április hó 22-én.

Stefancsok Károly, polgármester.

Szárnyongora, kilencz fiókos keveset használt nagy íróasztal, tolókeci üdülők számára, teljesen új, eladó. — E tárgyak Rimaszomban is átvehetők. — Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

141. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1901. évi 12201. számú végzése következtében a **miskolci takarékpénztár igazgatósága** javára **Holló Arzén** ellen 260 kor. s jár. erejéig 1902. évi február hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 12990 kor. becsült juhok, lovak, ökrök, sertések és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1901. V. 534/2. sz. végzése folytán 260 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi szeptember hó 11-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 84 kor. 97 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Harmacson a helyszínen leendő eszközzésére **1902. évi május hó 9-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1902. évi április hó 20-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

1803. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint **bányabíró** közhírré teszi, hogy a magy. kir. kincstár képviseletében a beszerzebányai kir. kincstári ügyészségnek kérvényére a magy. kir. kereskedelemügyi miniszterium 51677/V. 1900. számú engedélye alapján a rozsnói kir. bányabiztoság 812/901. számú hirdetménye és a szepes-igló kir. bányakapitányságnak 2314/1901. számú határozata folytán Gómör-Kishont t. e. vármegye nagyrőcei járásának főszolgabírája által 2204/1901. és a rimaszombati járás főszolgabírája által 1789/1901. szám alatt hozott határozatokkal elrendelt és keresztül vezetett kisajátítási eljárás folyamán a **Szirk község határában fekvő Vashegyen** levő kincstári vashányák erületéről kiagazólag Szirk, Ratkó-Bisztró, Filler és Tiszolc községek határain át a tiszolci nagy olvasztóig és ismét a tiszolci határan fekvő Grilli-hegyig szolgáló vassodrony-kötélpálya ezeljaira kisajátított földterületekről készített mérnöki munkálatoknak: térvázlatok és egyéb kimutatásoknak az általános bányatörvény 117. és 118. §-aiban foglalt intézkedések figyelembe vételével eszköz-
lendő bírói meghitelesítésére és az ezzel kapcsolatos kérdések elintézésére végett a helyszíni tárgyalás megtartására a **Tiszolc** községben fekvő területek tekintetében határnapul **1902. évi május hó 26-ának** és szükség esetén következő napjának délelőtti 9 óráját **Tiszolc** város közházához. A **Szirk** község határában fekvő területek tekintetében határnapul **1902. évi május hó 31-ének** délelőtti 9 óráját Szirk község hazához és végre **Ratkó-Bisztró és Filler** községek határában fekvő területek tekintetében **1902. évi június hó 2-ának** délelőtti 9 óráját Ratkó-Bisztró körjegyzői irodájában kitézte; mely határnapokhoz a kir. törvényszék az összes érdekelt feleket azzal az értesítéssel idézi, hogy jogában áll a meghitelesítendő munkálatokat a rimaszombati kir. törvényszéknél és annak telekkönyvi osztályánál, továbbá a nagyrőcei kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóságnál a kitézett határnapig a hivatalos órák alatt megtekinteni; észrevételeiket, panaszait vagy felszólalásaikat a hitelesítési eljárásnál, a kiküldött bizottságnál előterjeszteni, megjegyeztetvén, hogy az érdekelt felek elmaradása a hitelesítési eljárást akadályozni nem fogja. — Rimaszomban, 1902. április 8-án.

1-3

Fodor, kir. törvszéki jegyző.

Hirdetmény.

2453. sz. — A m. kir. igazságügyminiszter 1901. évi január hó 22-én 67534. I. M. 1900. I. szám alatt elrendelte, hogy a rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Meleghegy község** telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkből szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1902. évi május hó 12-én** fog megkezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg — és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve — ugy szintén az ily bejegyzésekkel — terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlesztési engedélyt nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Rimaszomban, 1902. április hó 19-én.

2-3

Velez Ferencz, kir. tszéki albiró.

Hirdetmény.

1189. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ádám András**, mint a fazekas-zsaluzsányi közbirtokosság igazgatója, végrehajtási joghatállyal bíró önkényes árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Fazekas-Zsaluzsány községben fekvő és a fazekas-zsaluzsányi 12. számú tjkvben A. I. sorszám alatt foglalt Babarik Márton, (kinek neje Német Katalin) Szikora Mártonné szül. Babarik Mária, Bolha György (kocchlik), Babarik György, (kinek neje Német Zsófia), Markotán Mihály, (kinek neje Talán Mária), Markotán János, (kinek neje Talán Zsuzsanna), Ádám Márton, Ádám András, (kinek neje Bolha Anna), kiskoru Szlanina György, Szlanina János, Szlanina György, Markotán Mihályné szül. Talán Mária, Lusztig Farkas, Bolha György, Kojnok Mihály özvegye, Szlanina Ádám, kiskoru Szlizsik Paulin, kiskoru Szlizsik Pál, Babarik Márton (csevize), Bolha András (maczove), Bolha Márton (maczove), Bolha Jánosné szül. Szlabej Katalin, Baksa János és Szeles Zsuzsanna férj. Baksa Jánosné nevével álló 166., 167. és 168. hrszámú malom, udv. r és kertre és az ezen lévő 38. összeírású számú felépítményre a 999 koronában megállapított kikialtási árban elrendelte, s annak megtartására határnapul **1902. évi május hó 20-ik** napjának délelőtti 10 óráját Fazekas-Zsaluzsány községbe a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is eltoznak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10 %-át, azaz 99 korona 90 fillért készpénzben vagy az 1882. LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvszék mint tkkvi hatóság, 1902. évi márczius hó 8-án.

1-2

Velez, kir. törvszéki albiró.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

1634. sz. — Rimaszomban r. t. város tulajdonát tevő **pusztaszabadkai** birtok, mely áll (1200 □ ölével számítva) belsőségben 2 hold, szántóföldben 476 hold 400 □ öl, rétben 126 hold 529 □ öl, erdőlegelőben az erdei üzemterv szerint eszközendő vágásokhoz képest évenként átlag mintegy 430 hold területből;

ugyszintén Rimaszomban r. t. város tulajdonát képező **pusztapendelési** tagosított birtok, mely áll belsőségben mintegy 4. szántóföldben 396, rétben 250 osztályozott hold területből s évenként legeltetésre átadandó átlag 360 magyar hold erdőterületből, az ezekhez tartozó gazdasági épületekkel együtt 1902. szeptember 29-től kezdődőleg újabb hat évre bérbeadatik.

Felhívatnak bérteni szándékozók, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a két birtokra külön-külön és az ajánlati összeg után kiszámított 10% bánatpénzzel felszerelve, **1902. év május hó 26-ának déli 12 órájáig** a polgármesteri hivatalhoz nyujtsák be, a mely napon délutáni 3 órakor a város közházánál szóbeli árverés is fog tartatni. — Részletes árverési feltételek ugyanonnan beszerezhetők.

Kelt szab. Rimaszomban r. t. város tanácsának 1902. évi április hó 22-én tartott üléséből.

Dr. Kovács, polgármester.

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagyrőcei takarékpénztár** végrehajtónak **Kubancsok János** és **társai** végrehajtást szenvedők elleni 138 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az árverés a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíró) területén levő Polonka község határában fekvő a polonkai 59. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 8960. hrsz. alatti Kubancsik János nevével álló beltelek, az azon épült 84 népszorszámu ház fele (1/2) részére, valamint az ezen jutalék után járó erdő és legelő illetőségére 170 koronában, továbbá az ugyanezen tjkvben A. I. 2-12., 14-17., 19-21., 24-28. és 30-33. sorszám alatt foglalt fennevezett tulajdonát képező szántó és rétekből álló ingatlanok fele (1/2) részére 745 korona 50 fillérben; továbbá a polonkai 935. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 4817. hrsz. alatt tervezett fennevezett nevével álló rét fele (1/2) részére 32 koronában;

továbbá az ugyanottani 948. sz. tjkvben A. I. 1-2 sor, 7460. és 7461. hrsz. alatt foglalt ugyancsak fennevezett tulajdonát képező szántó és rét fele (1/2) részére 24 koronában;

továbbá az ugyanottani 80. sz. tjkvben foglalt Predojna József nevével álló A. I. 1. sor, 190. hrszámú beltelek, azon épült 115. és 116. népszorszámu ház; valamint az ezen belsőség után járó erdő és legelő illetőségre 400 koronában;

továbbá az ugyanezen tjkvben A. I. 2-8., 10-14. sorszámok alatti fennevezett nevével álló szántó és rétekből álló ingatlanokra 953 koronában;

továbbá a polonkai 312. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 162. hrsz. alatt foglalt Horvát János nevével álló beltelek és az ezen épült 30. népszorszámu ház fele (1/2) részére, valamint az ezen belsőség után járó erdő és legelő illetőségre 161 koronában;

s végül ugyanezen tjkvben A. I. 2-5., 7., 10-16., 18, 22. és 23. sorszámok alatti ugyancsak fennevezett Horvát János nevével álló szántó és rétek fele (1/2) részére ez utóbbi két jószágtestet terhelően Horvát Zsuzsanna szül. Szkalos javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jognak épségben tartása mellett 564 korona 50 fillérben ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi május hó 14-ik** napjának délelőtti 10 órakor Polonka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási árban alul is eladotni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 17 kor., 74 kor., 55 fill., 3 kor. 20 fill., 2 kor. 40 fill., 40 kor., 95 kor. 30 fill., 16 kor. 10 fill., illetve 56 kor. 45 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1901. évi december hó 31. napján. A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Dessewffy, kir. járásbíró.

HERCZ JENŐ

gazdasági gépgyára, kazánműhelye és vasöntő-
déje, gazdasági gépek és eszközök raktára

MISKOLCZON.

CLAYTON és SCHUTTLEWORTH

mezőgazdasági gépgyárosok képviselősege és raktára.

Ajánlja jól berendezett **gépjavító műhelyét** a t. gazdaközön-
ség figyelmébe.

Gőzmozgonyok, cséplőgépek,

mindennemű mezőgazdasági gépek javítását, tűzszekrények, kazánmunkák elkészítését
legjobban, legjutányosabban foganatosítja.

Állandó nagy raktár Clayton és Schuttleworth-féle **kitűnő sorvető-gépekben, egytetemes aczólekék, kettős ekék**
s más egyéb talajmívelő eszközökben. Ekevasak, eke és vetőgép tartalékrészek mindig készletben vannak. 1-3

